

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 85/2019-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. júna 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Martina Vernarského a zo sudcov Ivana Fiačana a Petra Straku (sudca spravodajca) v konaní o prijatej ústavnej sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom Petrom Šumšalom, Krasovského 13, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sd 142/2011 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sd 142/2011 porušené boli.

2. [REDACTED] priznáva finančné zadostučinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré je mu Krajský súd v Bratislave povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť [REDACTED] trovy právneho zastúpenia v sume 498,55 € (slovom štyristodevät'desiatosem eur a päťdesiatpäť centov) na účet jeho právneho zástupcu Petra Šumšalu, Krasovského 13, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Ústavnej sťažnosti vo zvyšnej časti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a sťažnostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 85/2019-9 z 5. novembra 2019 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sd 142/2011 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na krajskom súde sa vedie napadnuté konanie o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne o priznaní predčasného starobného dôchodku, v ktorom má sťažovateľ postavenie žalobcu.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti podanej na ústavnom súde 21. novembra 2018 uviedol, že „posledným rozhodnutím a úkonom v tejto veci bolo rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky číslo 9So/110/2016 zo dňa 28.09.2016, ktorým tento zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave číslo 8Sd 142/2016-135 zo dňa 15.03.2016 a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Od uvedeného dátumu Krajský súd v Bratislave (viac ako 24 mesiacov) vo veci samej nekonal a preto sa sťažovateľ zastúpený advokátom obrátil na Krajský súd v Bratislave so sťažnosťou na postup súdu zo dňa 26.10.2018. Krajský súd v Bratislave mu upovedomením o spôsobe vybavenia sťažnosti zo dňa 12.11.2018 oznámil, že v predmetnom konaní zistil nečinnosť, ktorej príčiny sú však výsledkom objektívneho stavu zataženia konajúceho sudcu a prednostného vybavovania vecí limitovaných zákonnými lehotami, bez ďalšieho neurčitého postupu. Na základe vyššie uvedeného považujeme prieťahy v konaní za zbytočné počas celej doby viac ako dva kalendárne roky. Nie je prijateľné, aby z dôvodu zataženia konajúceho sudcu a prednostného vybavovania vecí limitovaných zákonnými lehotami bolo konanie dva roky bez akéhokoľvek realizovania vo veci samej.

Jedná sa v tomto prípade o starobný dôchodok sťažovateľa, ktorý bol vypočítaný/priznaný zo strany Sociálnej poisťovne v nesprávnej (nižšej) výške, čo Krajský súd v Bratislave opakovane vo svojich rozhodnutiach konštatoval, teda aktuálny stav je taký, že sťažovateľ poberá dôchodok v nižšej výške ako mu reálne vzniká nárok zo zákona, a to od roku 2011 keď bolo konanie na Krajskom súde v Bratislave začaté. Teda nečinnosťou súdu je sťažovateľovi spôsobovaná nemalá finančná ujma (počítaná za tie roky v tisícoch eur), čo mu značne spôsobuje problémy v každej oblasti života, ktorý tak nie je pre neho dôstojný. Na svoj každodenný život si musí požičiavať peniaze od svojich detí, čo ešte znižuje jeho dôstojnosť, nakoľko by na to nebol odkázaný pokiaľ by Krajský súd v Bratislave vo veci konal a rozhodol. Skutočnosť, že mu raz bude dôchodok doplatený za všetky tie roky v celej výške, nie je pre neho pri každodennom živote podstatná, nakoľko sťažovateľ sa týchto ani nemusí dožiť a hlavne tieto peniaze potrebuje na bežný každodenný život.

Sťažovateľ ako starobný dôchodca, ktorý ako zamestnanec celý život riadne odvádza štátu povinné odvody na starobné poistenie, sa už viac ako 7 rokov nevie domôcť svojho práva na vyplácanie starobného dôchodku vo výške, aká mu zo zákona prináleží.

Okrem toho je viac ako 2 roky nekonaním Krajského súdu v Bratislave ukracovaný na svojich základných a ústavných právach, ktoré iba umocňujú jeho zložitú situáciu.“

4. Napokon sťažovateľ žiada ústavný súd o vydanie nálezu v znení:

„Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 8Sd 142/2011, porušené bolo.

Krajskému súdu v Bratislave sa v konaní vedenom pod sp. zn. 8Sd 142/2011 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

[REDAKOVANÉ] sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 6.000 €..., ktoré je mu Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

[REDAKOVANÉ] sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia v sume 440,04 € (slovom štyristoštyridsať eur a 4 centy) za dva úkony (príprava a prevzatie právneho zastúpenia, podanie vo veci samej - ústavná sťažnosť), ktorú je Krajský súd v Bratislave povinný zaplatiť na účet jeho právneho zástupcu Peter Šumšala, advokát, účet vedený v [REDAKOVANÉ] č. ú. v tvare IBAN: IBAN: [REDAKOVANÉ], do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu...“

II.

Vyjadrenie krajského súdu a replika sťažovateľa

5. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval predsedu krajského súdu, aby sa vyjadril k ústavnej sťažnosti a zároveň oznámil, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predseda krajského súdu vo svojej odpovedi sp. zn. 1 SprV 472/2019 z 22. novembra 2019 oznámil ústavnému súdu, že súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, a zároveň k veci samotnej uviedol: *«JUDr. Lubomír Šramko, zákonný sudca v predmetnej veci vo svojom vyjadrení zo dňa 18.11.2019 uviedol, že vec sp. zn. 8Sd/142/2011 bola predložená tunajšiemu súdu dňa 26.07.2011 niektorému zo sudcov, ktorí v tom čase vybavovali agendu „Sd“, t. j. veci*

dôchodkové samosudcovské. Po odchode JUDr. Pavla Pospеча z výkonu funkcie sudcu, bola JUDr. Ľubomírovi Šramkovi predmetná vec pridelená. Po sťažnosti vedenej na tunajšom súde pod 1Spr/236/2018 JUDr. Ľubomír Šramko vo veci určil termín pojednávania. V predmetnej veci bolo rozhodnuté rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Sd/142/2011-156 zo dňa 20.3.2019. Dňa 13.05.2019 bolo voči predmetnému rozsudku podané odvolanie a dňa 30.05.2019 bol spis doručený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o podanom odvolaní.

JUDr. Ľubomír Šramko ďalej k veci uviedol, že... určenie termínu opätovného prejednávania veci po zrušení predtým vyhláseného rozsudku bolo determinované zaťažením, spôsobeným personálne nedostatočným obsadením uvoľnených sudcovských miest, ako aj vybavovaním vecí zo zákona termínovaných (veci zaistenia, veci azylové).

S uvedeným vyjadrením JUDr. Ľubomíra Šramka sa v celom rozsahu stotožňujem pričom k veci uvádzam, že Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol rozsudkom č. k. 9So/10/2019-181 zo dňa 30.10.2019, ktorým potvrdil rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Sd/142/2011-156 zo dňa 20.03.2019.

... predmetný spis bol vrátený tunajšiemu súdu dňa 20.11.2019 z Najvyššieho súdu Slovenskej republiky...»

6. Výzvou z 28. novembra 2019 ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa, aby sa vyjadril, či trvá na ústnom pojednávaní, a zároveň mu zaslal vyjadrenie krajského súdu, aby sa k nemu prípadne vyjadril. Právny zástupca sťažovateľa vo svojej replike z 12. decembra 2019 ústavnému súdu oznámil, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania, a k veci samej uviedol: „... Krajský súd v Bratislave žiadnym spôsobom nepoprel ani nevyvrátil, že by z jeho strany nedošlo k priedahom...

Uvedené iba potvrdzuje predchádzajúce vyjadrenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 12.11.2018 v ktorom predseda súdu uviedol, že v predmetnom konaní zistil nečinnosť trvajúcu dva roky.

Na základe vyššie uvedeného považujeme priedahy v konaní za jednoznačne preukázané počas celej doby takmer tri kalendárne roky, presne 30 mesiacov. Od rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky číslo 9So/110/2016 zo dňa 28.09.2016, ktorým tento zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave číslo

8Sd 142/2016-135 zo dňa 15.03.2016 a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie do vydania Rozsudku Krajského súdu v Bratislave číslo 8Sd 142/2011-156, zo dňa 20.03.2019.

Nakoľko sa jedná o rozhodovanie o starobnom dôchodku sťažovateľa, je porušenie základného práva sťažovateľa zo strany Krajského súdu v Bratislave o to závažnejšie.

Máme za to, že právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky bolo jednoznačne porušené nečinnosťou Krajského súdu v Bratislave, ktorý bez vážnych dôvodov po dobu 30 mesiacov nevykonal vo veci žiadny úkon (nekonal vo veci samej).

Sťažovateľ preto trvá na podanej sťažnosti a žiada, aby súd vo veci samej vyslovil nasledovný N á l e z

Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 8Sd 142/2011, porušené bolo.

[REDAKOVANÉ] sa priznáva finančné zadostučinenie v sume 6.000 € (slovom šesťtisíc eur), ktoré je mu Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

[REDAKOVANÉ] sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia v sume 660,65 € (slovom šesťstošesťdesiat eur a 65 euro centov) za tri úkony (príprava a prevzatie právneho zastúpenia, podanie vo veci samej – ústavná sťažnosť, písomné podanie na súd – vyjadrenie), ktorú je Krajský súd v Bratislave povinný zaplatiť na účet jeho právneho zástupcu Peter Šumšala, advokát, účet vedený v [REDAKOVANÉ], č. ú. v tvare IBAN: [REDAKOVANÉ], do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu...

Sťažovateľ vzhľadom na jednoznačne preukázaný skutkový stav netrvá na ústnom prerokovaní veci pred Ústavným súdom Slovenskej republiky.“

III.

Relevantná právna úprava a judikatúrne východiská ústavného súdu

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia niektoré zákony (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13, § 16 až § 28, § 32 až § 248, § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

10. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

11. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

12. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná...

13. Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil aj judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02, I. ÚS 132/03).

14. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti, ktorá je plne aplikovateľná i po zmene právnej úpravy, konštantne vychádza z názoru, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04). Pre naplnenie práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány (napr. všeobecné súdy) vec len prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony (bez ohľadu na ich počet) a právoplatne nerozhodli (napr. I. ÚS 118/02). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa strana sporu obrátila na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

15. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplývala do 30. júna 2016 z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý bol s účinnosťou od 1. júla 2016 zrušený, a počnúc týmto dňom je úprava civilného sporového, civilného mimosporového a správneho súdneho konania predmetom Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku.

16. Povinnosť súdu a sudcu konať bez priet'ahov podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 vyplývala z § 6 OSP, ktorý súdu prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými

účastníkmi konania postupoval tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá, ako aj z § 117 ods. 1 OSP, podľa ktorého bol sudca povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov, a z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, v ktorý sa bude konať nové pojednávanie.

17. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom súdnom konaní mohlo dôjsť k zbytočným priet'ahom, a teda či bolo alebo nebolo porušené základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04, I. ÚS 398/2016). V súlade s judikatúrou ESELP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu prerokúvanej veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre s'ťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

18. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

19. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej s'ťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody s'ťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

20. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie [obdobne § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde].

21. Podľa § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva a slobody sťažovateľa, je povinný sťažovateľovi priznané finančné zadost'učinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

IV.

Posúdenie veci ústavným súdom

22. Ku kritériu zložitosti veci ústavný súd konštatuje, že napadnuté konanie nemožno považovať za komplikované po právnej ani zložité po skutkovej stránke.

23. Pri hodnotení ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd konštatuje, že nezistil také okolnosti, ktoré by mali byť osobitne zohľadnené na ťarchu sťažovateľa pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným pried'ahom, teda neprimeraná dĺžka napadnutého konania pred krajským súdom nebola vyvolaná správaním sťažovateľa.

24. Napokon ústavný súd pristúpil k hodnoteniu tretieho kritéria, a to samotného postupu krajského súdu. Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej zbytočné pried'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, t. j. takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

25. Ústavný súd sa podrobne oboznámil s doterajším priebehom napadnutého konania a zistil, že krajský súd sa v napadnutom konaní dopustil zbytočných pried'ahov v časovom úseku od 7. novembra 2016, keď nadobudlo právoplatnosť uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 9 So 110/2016 z 28. septembra 2016 (ktorým bol rozsudok krajského súdu z 15. marca 2016 zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie a rozhodnutie), do 14. januára 2019, keď vydal krajský súd predvolanie na pojednávanie vo veci (na 20. marec 2019).

26. Následne bol 20. marca 2019 krajským súdom vydaný v napadnutom konaní rozsudok, proti ktorému podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 9 So 10/2019 z 30. októbra 2019 tak, že rozsudok krajského súdu potvrdil a tento nadobudol právoplatnosť 25. novembra 2019.

27. S ohľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd sa v napadnutom konaní dopustil zbytočných prietáhov v celkovej dĺžke približne 2 roky a 2 mesiace, ktoré boli spôsobené jeho nečinnosťou.

28. Ústavný súd k argumentácii predsedu krajského súdu o celkovom zaťažení krajského súdu, jeho personálnom poddimenzovaní, ako aj nutnosti prednostného vybavovania lehotami termínovaných vecí uvádza, že táto situácia týkajúca sa väčšiny všeobecných súdov mu je notoricky známa, avšak nemôže byť na ujmu účastníka konania. Pokiaľ štát v rámci príslušného rezortu zlyhá pri zabezpečovaní podmienok na výkon svojich povinností a záväzkov, nemôže na to doplácať účastník konania, ktorý na danej situácii nenesie žiadnu vinu.

29. Ústavný súd vzhľadom na už uvedené obdobie nečinnosti dospel k záveru, že krajský súd v napadnutom konaní porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. K aplikácii čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd uvádza, že samotný čl. 6 ods. 1 dohovoru síce nedefinuje „občianske práva a záväzky“, podľa judikatúry ESĽP však musí ísť o občianske právo na základe jeho hmotnoprávneho obsahu a účinkov podľa vnútroštátneho práva. Typicky ide o súdne spory medzi súkromnými osobami, ale takisto aj verejnoprávne konania, výsledky ktorých sú rozhodujúce pre súkromné práva alebo záväzky. Pôsobnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru je však podľa ESĽP rozšírená aj na iné typy sporov, napr. aj na „sociálne spory“, vrátane konania o dávkach sociálneho zabezpečenia (*Feldbrugge proti Holandsku*), a to aj na nepríspevkovom základe (*Salesi proti Taliansku*), aj na konanie o povinných príspevkoch na sociálne zabezpečenie (*Schouten a Meldrun proti Holandsku*), v ktorých ESĽP posudzoval aj dĺžku konania národných súdov z hľadiska zbytočných prietáhov. Európsky

súd pre ľudské práva dospel k záveru, že v týchto „sociálnych sporoch“ prevažujú súkromnoprávne aspekty nad verejnoprávnymi, a preto je založená pôsobnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z tohto dôvodu je čl. 6 ods. 1 dohovoru aplikovateľný aj v prejednávanej veci, ktorá sa týka zbytočných prietáhov v správnom súdnom konaní, konkrétne v konaní o priznanie predčasného starobného dôchodku.

30. Sťažovateľ žiadal priznať mu primerané finančné zadostučinenie vo výške 6 000 € z dôvodu, že právna neistota spôsobená zbytočnými prietáhmi v konaní, v ktorej sa sťažovateľ dlhodobo nachádzal, mu spôsobila materiálnu, ako aj nemateriálnu ujmu. Ústavný súd zohľadnil aj povahu veci, ktorej sa sťažovateľ pred krajským súdom domáha, a jej vplyv na jeho každodenný život. V dôsledku toho, ako aj dĺžky zbytočných prietáhov priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie v celkovej výške 3 000 € (bod 3 výroku tohto nálezu). Vo zvyšnej časti žiadosti sťažovateľa ústavný súd nevyhovel (bod 4 výroku nálezu), pričom pri stanovení výšky finančného zadostučinenia vychádzal zo svojej judikatúry (napr. I. ÚS 4/06, IV. ÚS 275/05 a I. ÚS 139/06).

V.

Trovy konania

31. Ústavný súd rozhodol o náhrade trov právneho zastúpenia, ktoré sťažovateľovi vznikli v konaní pred ústavným súdom.

32. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

33. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov právneho zastúpenia sťažovateľa vychádzal z § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

34. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2018 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) v sume dvakrát po 153,50 € a režijný paušál v sume dvakrát po 9,21 €. Rovnako za 1 úkon právnej služby vykonaný v roku 2019 (vyjadrenie k výzve ústavného súdu) v sume 163,33 € a režijný paušál v sume 9,80 €. Celková hodnota náhrady trov právneho zastúpenia tak predstavuje sumu 498,55 € (bod 3 výroku tohto nálezu).

35. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je krajský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

36. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2020

Martin Vernarský
predseda senátu